

ŁUKASZ MALINOWSKI

MAŁY PRZEWODNIK PO HISTORII POLSKI

41. TRZECIA RZECZPOSPOLITA POLSKA

Przeszliśmy razem długą drogę. Opowiadałem wam z siostrą o dziejowych zawieruchach, o chwale naszego oręża, o naszych błędach i dobrych decyzjach, o wielkich tragediach oraz zwycięstwach i mam nadzieję, że zaciekawiliśmy Was historią Polski. Ale zaraz, czy to naprawdę już wszystko? Nie! Została nam jeszcze jedna sprawa do omówienia. Co Polacy zrobili ze swoją wolnością i jak urządzili kraj, który możemy dziś odwiedzać? Po tym ostatnim, najprzyjemniejszym rozdziale naszych dziejów oprowadzi Was Jan.

Wreszcie wolna Polska

Widzicie te historyczne zbieżności? Pamiętacie, że w 1918 roku odzyskaliśmy niepodległość w znacznej mierze dzięki słabości targanej rewolucjami Rosji? W 1989 roku było podobnie. ZSRR się rozpadło, co pozwoliło nam zerwać niechciane więzy, jakie nas łączyły z sowietami. W grudniu 1989 roku Sejm zmienił nazwę naszego państwa. Nie było już Polski Ludowej, ale **Trzecia Rzeczpospolita Polska**. Łatwiej zmienić jednak nazwę niż kraj. Reformy okazały się trudne i dla wielu naszych rodaków bardzo bolesne.

Zgromadzenie posłów i senatorów, 2015 rok, sala posiedzeń Sejmu RP. Autor zdjęcia: Katarzyna Czerwińska. Fot. Wikimedia Commons dzięki zgodzie Senatu RP

Rząd **Tadeusza Mazowieckiego** realizował tak zwaną politykę „grubej kreski”, zgodnie z którą społeczeństwo nie miało zajmować się rozliczaniem z przeszłością, tylko budową nowej Polski. W pierwszej kolejności skupiono się na uzdrowieniu finansów, czego podjął się minister **Leszek Balcerowicz**. Państwo odeszło od socjalistycznego modelu odgórnego sterowania gospodarką i w duchu liberalizmu wprowadziło **wolny rynek**. Na dużą skalę prywatyzowano państwowe przedsiębiorstwa, czemu towarzyszyły różne afery finansowe. Nie wszyscy pracownicy radzili sobie również z nowymi realiami na rynku pracy, więc rosło bezrobocie. Wkrótce doszło też do licznych sporów i rozłamów w obozie **Solidarności**. Część działaczy mocno popierała premiera Mazowieckiego, inni opowiadali się za Lechem Wałęsą. Pod koniec 1990 roku odbyły się pierwsze wolne i powszechne wybory prezydenckie w których zwyciężył **Lech Wałęsa**.

Lech Wałęsa, prezydent Polski w latach 1990-2005. Fot. Wikimedia Commons, licencja CC

Przetrasowania w polityce

Polityka lat 90-tych była bardzo burzliwa. Powstawało wiele partii, które znikwały niemal równie szybko, jak się pojawiały. Często zmieniały się też rządy. Po Mazowieckim premierami zostawali kolejno Jan Krzysztof Bielecki, Jan Olszewski, Waldemar Pawlak i Hanna Suchocka. Wszyscy poza Pawlakiem (wywodzącym się z partii ZSL, przekształconej w Polskie Stronnictwo Ludowe) reprezentowali partie utworzone przez byłych opozycjonistów z czasów PRL. W drugiej połowie lat 90-tych do władzy doszedł Sojusz Lewicy Demokratycznej, powstały na bazie dawnych struktur PZPR (partia została rozwiązana w 1990 roku). To właśnie ich przedstawiciel, **Aleksander Kwaśniewski** w 1995 roku pokonał Lecha Wałęsę w wyborach prezydenckich i był głową naszego państwa przez dwie kadencje (do 2005 roku). SLD dominowało również w parlamencie. Do tej partii należeli premierzy Józef Oleksy (premier w latach 1995-1996), Włodzimierz Cimoszewicz (1996-1997), Leszek Miller (2001-2004) i Marek Belka (2004-2005). Rządy tej postkomunistycznej partii na jedną kadencję zdołała przerwać Akcja Wyborcza Solidarność, formacja która raz jeszcze połączyła środowisko byłych opozycjonistów z czasów PRL. Na czele rządu stanął Jerzy Buzek (premier w latach 1997-2001). W 1997 roku uchwalono nową i obowiązującą do dziś konstytucję.

Współczesna polityka

W 2005 roku nastąpił przełom, który zdominował dzisiejszą scenę polityczną w Polsce. Sojusz Lewicy Demokratycznej przegrał wybory, a najważniejszymi partiami w kraju zostały formacje wywodzące się z nieistniejącego już AWS, czyli Prawo i Sprawiedliwość (PiS) oraz Platforma Obywatelska (PO). Po minimalnie wygranych wyborach przez PiS, wielu ludzi oczekiwało, że obie te prawicowe partie utworzą wspólny rząd

(politycy tych partii już kiedyś ze sobą współpracowali w ramach AWS) i przy ogromnym poparciu społecznym zreformują kraj. Tak się jednak nie stało, a wręcz przeciwnie, ugrupowania te zostały swoimi głównymi przeciwnikami. Kolejni prezydenci wywodzili się właśnie z tych formacji. Najpierw mieliśmy rządy Lecha Kaczyńskiego (PiS, 2005-2010), potem Bronisława Komorowskiego (PO, 2010-2015), a w końcu Andrzeja Dudy (PiS, od 2015 roku). Także tylko te partie potrafiły wygrywać wybory parlamentarne i tworzyć gabinety. Premierami zostawali kolejno: Kazimierz Marcinkiewicz (PiS, 2005-2006), Jarosław Kaczyński (PiS, 2006-2007), Donald Tusk (PO, 2007-2014), Ewa Kopacz (PO, 2014-2015), Beata Szydło (PiS, 2015-2017) i Mateusz Morawiecki (PiS, od 2017 roku). Najtragiczniejszym wydarzeniem tego okresu była natomiast katastrofa smoleńska. W 2010 roku pół świata zamarło na wieść o rozbiciu się prezydenckiego samolotu, lecącego na obchody rocznicy zbrodni katyńskiej. Zginął wtedy prezydent **Lech Kaczyński** oraz 95 pozostałych pasażerów, w tym wielu wybitnych polityków.

Polska dołączyła do NATO i Unii Europejskiej

W polityce zagranicznej Polska po 1989 roku mocno postawiła na współpracę z zachodnimi krajami. W 1999 roku dołączyliśmy do **NATO** (to sojusz wojskowy między innymi z USA), tak na wszelki wypadek, jakby w przyszłość Rosja (albo inny kraj) znów chciała nam nieść „bratnią pomoc”. Ukoronowaniem naszej integracji z Zachodem było natomiast przystąpienie Polski do **Unii Europejskiej**, co nastąpiło w 2004 roku.

*Tak kończy się nasz przewodnik, ale nie martwcie się. Dla poszukiwaczy wiedzy nigdy nie zabraknie ciekawych historii do odkrycia. I pamiętajcie o najważniejszym – dalsze rozdziały naszych dziejów napiszemy wspólnie, bo-
wiem przyszłość Polski leży w naszych rękach!*

DAWNIEJ TO BYŁO

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

ŚRODEK DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
EDUKACYJNEGO, WARSZAWA POLSKA

MUZEU
POCZĄTKÓW
PAŃSTWA
POLSKIEGO
W GNIEZNIE